

La Taula Rodona: Universitat, Coneixement i Aprenentatge

The Round Table: University, knowledge and apprenticeship

Albert Farré i Cobos

Universitat Autònoma de Barcelona

afarrec@gmail.com

Resumen

El text que es presenta a continuació és una resposta possible al repte d'experimentar amb l'escriptura en el territori acadèmic. En aquest cas es tracta de comunicar, per la via de la narració lliure, l'informe d'una recerca. En aquest cas, es tracta de la lectura-escolta d'un programa de radio imaginari en el que es debaten temes setmanalment de la mà de tres protagonistes, que són convidats al programa, i dels seus col·laboradors habituals. Durant la narració s'ha tractat de mantenir un equilibri entre els requisits del gènere i els del material propi de la recerca, intentant passar per cadascun dels apartats propis d'un informe de recerca, utilitzant un llenguatge més planer, una estructura més de tipus conversacional i alhora imprimint un ritme narratiu que remet al llenguatge radiofònic. D'altra banda, pel què fa al material que s'ha pres com a base per a la construcció de la narració, correspon a un modest treball de recerca elaborat durant el curs 2004-2005 en el marc d'una assignatura de lliure elecció, d'introducció al món de la recerca qualitativa en Psicologia Social, a la Universitat Autònoma de Barcelona. Els objectius del treball consistien en conèixer les explicacions sobre el valor que s'assigna al coneixement universitari entre els estudiants de la UAB, en el context universitari i en la societat en general, i els processos d'aprenentatge que s'hi despleguen. El treball de camp va consistir en la realització de tres entrevistes semi-estructurades a estudiants de la UAB, la transcripció de les quals ha estat adaptada per a construir les seves intervencions en la narració.

Palabras clave: pràctiques analítiques creatives

Abstract

This article is an experiment in academic writing: I shall give a research report in free narrative. The narrative vehicle is an (imaginary) radio programme in which three presenters, and their customary guests, discuss topics on a weekly basis. I shall try to keep a balance between the needs of narration on the one hand, and the requirements of a research report on the other. The language will be plainer, and the structure will be more conversational. The topic of the report is a study (originally done as part of the qualitative methods course at the Universitat Autònoma de Barcelona) of students' perceptions of academic knowledge and academic learning. The data were three semi-structured interviews, whose transcripts have been adapted so as better to serve the requirements of the narration.

Keywords: Creative analytical practices

Bona nit. Són les deu i trenta-cinc minuts. Benvinguts, una setmana més, a la taula rodona...

[musica]

Aquesta nit no parlarem de dietes per aprimar-se, ni parlarem de begudes exòtiques...

[musica]

Aquesta setmana, ens hem desplaçat fins a la Universitat Autònoma de Barcelona en busca dels tres nostres convidats d'avui, tres estudiants que en aquest precís moment estan ocupant els seus llocs en la nostra taula rodona per intercanviar entre ells i amb totes i tots vosaltres les seves opinions sobre la universitat, el coneixement i l'aprenentatge. El nostre programa d'avui doncs, discorrerà al voltant de la figura de l'estudiant. Volem conèixer, de la ma dels nostres convidats d'avui, quines són les seves concepcions respecte la institució universitària i el seu paper en el sí de la nostra societat, quin és el valor que assignen al coneixement que allí s'hi proporciona, com valoren els processos d'aprenentatge que s'hi desenvolupen... Bé, sí més no sota aquest pretext els hem fet venir avui aquí...

[musica]

Però abans de res vull agrair-los, en nom de tot l'equip, els vostres missatges al llarg d'aquesta setmana. Ens agradaria poder respondre i premiar tots els vostres missatges, però com que de moment no podem fer-ho... tenim, com cada setmana, un guanyador. En aquest cas una guanyadora: la Rosa, de Reus.

[musica]

Els recordem que tenim les línies obertes. Poden participar per telèfon al 902 333 333 o a través d'SMS enviant: taula espai i el vostre missatge al 3333.

[musica]

Les deu i trenta-vuit minuts, saludem els nostres convidats d'avui. El primer dels nostres convidats és un estudiant d'últim curs de Filosofia de la Universitat Autònoma de Barcelona, té 23 anys i es diu Sergio. Bona nit Sergio.

-Buenas noches.

El segon convidat és una estudiant que es troba en el seu primer any de Relacions Laborals a Universitat Autònoma de Barcelona, té 25 anys i es diu Meritxell, o Txell, no?

-Sí, Txell està millor.

Doncs bona nit Txell.

-Bona nit.

Finalment, el tercer convidat d'avui és un estudiant de tercer curs de Psicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, té 24 anys i es diu Joaquim. Bona nit Joaquim.

-Buenas noches. Podéis llamarme Quim.

Benvinguts doncs a la dinovena edició, d'aquest dos mil set, de taula rodona. Però abans d'entrar en matèria, una mica de publicitat, ara tornem.

[...]

Són les deu i cinquanta dos minuts. Ja som aquí una altra vegada. I per començar a entrar en matèria, donem la paraula als nostres convidats. A veure, què us aporta o què suposa per vosaltres el fet de cursar una llicenciatura o estudis superiors? Qui vol començar...

-Jo mateixa.

Endavant doncs Txell.

-Per mi es tracta d'adquirir una sèrie de coneixements per què a l'hora de la introducció al món laboral et sigui molt més fàcil aprendre...

Realment doncs podríem parlar d'una relació estreta entre el món laboral i el món universitari? És a dir, creus Txell que els continguts de l'ensenyament universitari estan orientats a la inserció laboral? S'aprèn a treballar en un àmbit o en un altre?

-Bé, com a eina de treball no, no em genera cap habilitat per saber fer les coses millor que d'altres. Aprendré igual, però amb més rapidesa. Perquè hi ha molts coneixements que ja els tinc: paraules tècniques, conceptes, que quan te'n parlen tu ja els tens sabuts, en canvi a d'altra gent li haurien d'explicar tot.

Quim.

-Sí, no sé, por ejemplo cuando te preguntan por la calle, cualquier persona, qué estás estudiando y tu le respondes lo que estás estudiando, seguidamente la pregunta que todo el mundo te hace es: ¿Y a qué te quieres dedicar? Es decir, cómo vas a aplicar esos conocimientos en un ámbito laboral, ¿no? La universidad i el mundo laboral son cosas que van casi que ensambladas y no se pueden separar. El conocimiento va unido a digamos a cómo vas a servir tu a la sociedad y dado que vivimos en un mundo con una economía absolutamente capitalista, pues digamos que eso influencia directamente la Universidad.

Sergio.

-Gracias. A ver, en mi opinión, se intenta, quizá a veces un poco forzado, pero se intenta que el conocimiento que estamos recibiendo tenga que ver luego con lo que nos encontramos... Para mi el tema de la licenciatura tiene que ver más con el tema laboral porque es un título reconocido. Però tú puedes decir: Mira! Por una asignatura no te va entre una licenciatura o no en cuanto a conocimiento, ¿me entiendes? Pero en cuanto a mercado laboral sí, es ser licenciado o no ser licenciado. De manera que el hecho de que exista una licenciatura, un título, está claro que está enfocado al currículum y al mercado laboral.

Interessant apreciació... En Sergio ens acaba d'introduir una interessant diferenciació entre... Un segon Quim, de seguida... Entre el que té a veure amb el coneixement i el que té a veure amb la titulació. Sí, endavant Quim.

-Sí, yo estoy de acuerdo ¿no? A ver, en un ámbito más laboral sí que va a cambiar tu vida el título ¿no? Y eso repercute sobre todos los demás círculos de tu vida, está claro. Però el hecho de tener el

papelito ese, en sí mismo, es absurdo. Incluso mientras estás estudiando la carrera muchas veces te entorpece a la hora de lograr los conocimientos que se supone que se te atribuyen a la hora de tener el papelito.

Què vols dir? En quin sentit t'entorpeix?

-Pues... el hecho de que al acabar tengas un... Que recibir un... Tengas un título. Y tengas que pagar por ello. Y el privilegio social que eso te aporta. Digamos que eso, ya de por sí, es un valor asociado al hecho de haber estudiado una carrera...

-Ben al contrari! Se't valora molt poc per tenir una llicenciatura. Actualment tothom té una llicenciatura o una diplomatura...

Un moment Txell si us plau, de seguida li dono la paraula. Continuí Quim.

-Lo que quiero decir es que desde el resto de la sociedad, bueno e incluso dentro de la universidad también se reproduce, está como muy bien visto el hecho de tener una carrera. Y más que el hecho de haberla cursado, es el título en sí mismo. Muchas veces se prioriza al margen del conocimiento que realmente puedas tener. I claro, muchas veces, por el hecho de querer sacar mejor nota estás recurriendo a sistemas para aprobar que no son los adecuados para realmente llegar a adquirir esos conocimientos que se supone que debes tener... A ver, lo que quiero decir es que la gente que recurre a esta forma para conseguir buenas notas y llegar cuanto antes a la obtención del título, que digamos es el punto de corte, pues muchas veces sucede que no llegan al nivel adecuado. Pero en cambio desde fuera se ve cómo que son los verdaderos triunfadores y se les otorga mayores privilegios desde el punto de vista laboral.

Sergio.

-Gracias. Antes decía el caso de una asignatura por ejemplo, que es una diferencia mínima entre ser un licenciado o no ser un licenciado. Bueno, los conceptos yo los aplicaría igualmente ¿no? Pero socialmente es un dato el hecho de que yo me haya licenciado, es innegable. Pero, aún así, yo no lo veo como un problema. Es más, se debería fijar la atención en el hecho de que tú pagas un dinero, haces una especie de cursos, por así decirlo, y a cambio recibes una titulación que te garantiza, en el caso de muchas carreras, un puesto de trabajo. Es como si fuera una inversión.

Quim.

- Socialmente se estudia una carrera con finalidades absolutamente laborales, está todo enfocado... Se entiende cómo una inversión a largo plazo... Se trata de obtener un título, lo demás da igual. Mira, por ejemplo, en el momento en el que aprendes a expresarte de una cierta manera, pues ya la gente te mira de otra modo ¿no? En el momento en el que empiezas a utilizar tecnicismos, aunque muchos no sepan ni siquiera lo que quieren decir, y tal vez tu mismo tampoco lo sabes, pero por el hecho de utilizarlos ya se te está reforzando: Ostia! Parece que sabe... ¿no?

[riures]

Anem a sentir durant uns breus minuts a uns que també sembla que en saben... Publicitat i tornem de seguida.

[...]

Aquí estem de nou. Les onze i vint-i-set minuts. Recuperem la marxa de la nostra taula rodona d'avui, pels oients que s'incorporin ara recordem que estem compartint opinions sobre la universitat, el coneixement i l'aprenentatge amb en Sergio, la Txell i en Quim, tots tres estudiants de la Universitat Autònoma de Barcelona. Bé, abans en Quim ens parlava de sistemes... De gent que recorre a sistemes per aprovar o per voler treure millor nota. De què estariem parlant? Què passa amb això? Txell.

- Bé... Eh... Jo crec que una persona pot acabar una carrera sense haver après res, anar als exàmens, m'ho empollo, ho faig i tanco l'assignatura, saps? Però això també depèn de la persona, dels seus valors i de les seves aspiracions.

Quim.

-Está claro, ¿no? Puedes obtener una titulación sin experimentar el conocimiento lo más mínimo, de hecho creo que la tendencia es a experimentar lo menos posible. Experimentar ese proceso es lo de menos, es un factor secundario. Si lo haces, bien. Pero si no, también. Porque hay otros mecanismos para llegar a ella.

Sí, Sergio.

- Gracias. A primera vista puede parecer así... Pero yo creo que hay unos conocimientos que, aunque tú creas que no, te acaban influyendo. Te acaban marcando de alguna manera. Lo que pasa es que influyen de distinta manera según las personas. Pero está claro es que la actitud de muchas personas que he conocido es llegar, pagar y obtener un título que les garantice una estabilidad a nivel laboral...

-La universidad está claro que vende conocimiento, tu pagas pasta y a cambio te dan conocimiento.

Si us plau Quim, esperi el seu torn. Sergio.

-Sí, gracias. A ver, lo que quiero decir es que incluso los alumnos que simplemente, por así decirlo, aprietan un poco, lo justo, para aprobar y seguir haciendo... Incluso esos alumnos, en el fondo, están asumiendo un tipo de conocimiento que quizá les determine después. No es una tabula rasa: una vez acabado el examen.. ¡Ya fuera! Se ha acabado todo y está todo olvidado... No. De alguna manera está asumido eso que has aprendido. Lo que pasa es que siempre hay algunos que son más conscientes que otros.

Ara sí, Quim.

-Yo creo que el problema es cómo todo está enfocado, ¿no? Es que el proceso de aprendizaje te empuja hacia eso! Hay una cierta tendencia hacia eso, porque claro, en un sistema de aprendizaje donde no hubiera el título, el título y más factores que hay ¿no? Pero dónde no hubiera el título, pues obviamente no tendrías que preocuparte por ir hacia el título. Pero por otra parte tu digamos que puedes luchar contra eso y la actitud del estudiante también tiene su pequeña influencia sobre eso. Tu te puedes resistir a eso y puedes decir: no! Yo estoy aquí para aprender y un poco... A ver, dejar pasar nunca lo puedes dejar pasar del todo ¿no? Porque hay una serie de presiones externas que te hacen tender hacia eso, pero si que te puedes resistir un poco.

D'acord Quim. Molt interessant, però perquè resistir-se?

-Si vences la presión de la competitividad, el conocimiento puede servir para un bien social, para una transformación...

Sí, perdó, vull dir que... Si el què proposa és resistir-se és que, a banda del què acaba d'apuntar, potser està pensant en un ideal de com hauria de produir-se aquest aprenentatge, ¿no? És a dir, en base a què el construirien aquest model d'aprenentatge? Mmm... Sí, Txell.

-Doncs jo crec que podríem aprofitar molt més l'experiència universitària per adquirir també habilitats. Eines molt més útils en el món laboral, tornant al d'abans. Crec que s'haurien de posar menys hores de teòric i incidir més en el pràctic...

En quin sentit?

-Sí, a veure, potser no tantes hores teòriques i assignatures que trobo que no tenen res a veure. Hi ha assignatures com Història, per exemple, que no està malament ¿no? Però que... Que crec que es podria fer si es complissin molts altres aspectes, si ja féssim part pràctica i féssim part d'informàtica aplicada doncs no estaria malament fer història, però abans crec que és més important fer, no ho sé... Informàtica aplicada a la teva carrera i coses pràctiques, que no una assignatura d'història que no li trobo...

Sí, un moment Quim. Txell.

-No, ja està, ja està.

Bé, doncs té la paraula en Quim, però abans una mica de publicitat.

[...]

Les onze i cinquanta-tres minuts. Reprenem la marxa de la taula rodona d'avui, tenia la paraula en Quim, oi? Endavant.

-Sí. El aprendizaje, aunque está estructurado de una determinada manera, podría estarlo de cualquier otra ¿no? Es decir, que se podría enfocar el aprendizaje en la universidad desde muchísimas otras perspectivas empezando, no sé, por ejemplo, en el desarrollo de habilidades sociales ¿no? Por ejemplo... Y poder enfocar las clases cómo en un seminario. El formato seminario sería muy óptimo no sólo para estas habilidades sociales, sino ya en el sentido de la misma implicación del estudiante hacia el conocimiento ¿no? Lo que comentaba antes. Es decir, que el conocimiento no sea una cosa que parece que por el hecho de haberse dado ya se tiene que haber asimilado. No sé... Tengo la impresión de que tu, un conocimiento, no lo llegarás nunca a integrar dentro de ti mismo si tu no te implicas con ese conocimiento, y si tu realmente no coges ese conocimiento y lo utilizas en tu vida cotidiana y lo asimilas e intentas reproducir un poco el discurso. Si no digamos que ese conocimiento se queda cómo en una parte aislada en tu cerebro y tampoco tienes muchos recursos para acceder a él.

Sergio.

-Gracias. Bueno, para mí, obtener la titulación no significa que haya terminado mi formación ni nada de eso... Tiene más bien un significado quizá social, en cuanto al tema del trabajo: me presento en el mercado laboral cómo un currículum, una serie de datos y yo soy la persona que se ha licenciado, se llama de esta manera y tiene estas experiencias. Pero tu puedes continuar formándote fuera de la universidad. Es decir, que aunque tú obtengas conocimiento fuera de la universidad puedes ir avanzando igualmente. A ver, el conocimiento que recibes en la universidad es un poco más específico y hay unas directrices que en el fondo te ayudan a avanzar más rápidamente, influyen pero te ayudan más a avanzar. Claro, el avance no es el mismo del que está estudiando que el del que no

está estudiando. En mi opinión, la licenciatura ha de ir enfocada en asentar las bases suficientes para luego tu poder avanzar de manera gradual y no de manera quizá más esporádica como le ocurriría al que no ha pasado por ese proceso.

Si, Quim.

-Eso se asocia a la forma de impartir la docencia, ¿no? La docencia es cómo muy superflua pero acabas obteniendo el título igual y digamos que se piensa que ya has pasado la criba suficiente para poder ejercer profesionalmente, pero digamos que no te da tiempo a realizar una crítica profunda de lo que estás haciendo...

Bé, la docència? No hem parlat de la docència. Quin paper hi juga la docència?

-Para empezar el formato de los exámenes tipo test no te dejan expresarte para nada absolutamente, digamos que están castrando la capacidad creativa que pueda tener cada sujeto planteando un formato así...

Txell.

-Home, doncs jo crec que els exàmens són una manera correcta de comprovar que has adquirit els coneixements. Jo això ho trobo bastant positiu. El tipus d'exàmens... Bé, sí, s'haurien de valorar mes factors que el què és l'examen: un molt important és la motivació i això es pot transmetre a través de treballs o conferències, seminaris, proposar temes... Respecte al què ens preguntaves de la docència... Jo crec que per donar una classe has de saber transmetre i motivar. Has de tenir coneixements, però potser no tant com ser un gran Doctor en tal cosa... Simplement havent-ho estudiat pots arribar a donar el mateix coneixement i potser millor. Perquè molts professors tenen el problema de que estan en un altre nivell de coneixement, al transmetre-te'l estant en aquell nivell, no s'adapten al teu i t'estan dient coses que tu no entens res, en canvi, una persona que té el coneixement però que està a un nivell molt més directe amb tu, et sap transmetre molt millor les coses i te les explica d'una forma molt més entenedora. Que hi ha gent que ha escrit molts llibres i moltes coses però que d'explicar...

Bé, no ha de ser fàcil, no...

-No... Per transmetre motivació, el mateix professorat és el què ha d'estar motivat i crec que no ho està en aquests moments, per les circumstàncies que vulguis donar-li, potser jo en el seu cas tampoc ho estria.

Com veuen aquí no ens tallem. Potser que trenquem alguna llança a favor del professorat... Sí, tu mateixa.

-Home! Ara no vull semblar... [riures] No, a veure, a mi m'ha passat que hi ha assignatures que dic que no m'agradarà gens pel temari i llavors m'encanta. No perquè l'assignatura m'interessi més que una altra, sinó perquè el professor et transmet molt, et motiva.

Bé, estimats i estimades, no tenim temps de més... Hauríem d'anar acabant, si voleu afegir alguna cosa més... Sí, endavant Quim.

-No, sobre esto último... De hecho hay profesoras que se realmente se rebelan contra esto... He tenido algunas asignaturas en las que he llegado a clase y el primer día lo que me han dicho es: esta asignatura la tienes aprobada ya, a partir de aquí si quieres aprender ven a clase. Realmente hay

algunos que intentan hacer eso pero es una minoría y en cualquier caso son iniciativas individuales y nunca cómo una tendencia real de lo que es la institución universitaria... Y debería ser así.

Molt bé, ara sí que ja no tenim temps de més, si us sembla donem el debat per tancat i donem pas ja a la contribució setmanal del nostre teòric de guàrdia, en Josep Lluís Prat. Però abans, acomiadem-nos dels nostres convidats d'avui amb un fort aplaudiment enllaunat.

[aplaudiments]

Moltes gràcies per les vostres opinions i per la vostra participació en la taula rodona d'avui. Fins aviat.

-Hasta pronto.

-Gràcies a vosaltres.

-Fins aviat.

Publicitat i tornem.

[...]

Josep Lluís Prat! Molt bona nit.

-Bona nit.

Què t'ha semblat això avui?

-Bé, molt bé... Ha donat molt de sí, però cada dia em deixeu menys temps...

I doncs? Què ens portes avui?

-Bé, l'apunt teòric d'aquesta setmana m'ha resultat especialment interessant, però també m'ha comportat una mica més de feina que la setmana passada...

Tot no pot ser Prat... No pot ser!

[riures]

-Bé, en primer lloc m'he interessat per la relació entre la universitat i la societat. Avui aquí n'heu parlat, si bé no de forma directa, però sí implícitament. Em sembla que era la Txell que destacava la necessitat de que es fes més incidència en allò pràctic, allò que li permetés tenir més recursos en el món laboral. D'altra banda, em sembla que era en Sergio o en Quim que també introduïa la qüestió del mercat laboral, però en un sentit oposat, no? Com que li entorpia, deia. Bé, en qualsevol dels dos casos apuntant una forma de relació entre la societat i la universitat. I també un posicionament respecte al coneixement que es manega en el context universitari. Un coneixement que es caracteritza per la seva utilitat. Una temàtica interessant d'abordar seria aquesta no? Quina relació manté amb la societat el coneixement que promou la universitat. Això ens aproximaria també a conèixer com aquesta institució es posiciona en el sí de la nostra societat. Entenent que, com més basat estigui aquest coneixement en la idea d'utilitat, utilitat en un sentit social; més complicitat entre la institució universitària i la resta de la societat. Ens explicarem una mica més...

Això Prat, explica't una mica més... Què vols dir amb això d'utilitat en un sentit social?

-Un coneixement útil, en aquest sentit, voldria dir un coneixement conformat sobretot per habilitats que ens permetin operar amb efectivitat en la societat en base a allò que aquesta ens requereixi. Sí?

Sí.

-De totes maneres, és important matisar que aquesta utilitat no és absoluta, sinó quelcom contingent i sociohistòricament situat. Per tant, seria útil, únicament, en el sí del sistema de significats dominant de l'entorn sociocultural en el que s'inscriu.

I això, d'alguna manera, evidenciaria que la universitat, com a institució social, no es manté al marge de les lògica dominant de l'entorn social en el qual es troba.

-Exacte. Justament per aquí anava la meva aportació d'avui... Que la universitat, com a institució social, no és quelcom aïllat de la societat és una evidència. Estan en relació. Però una relació pot ser de molts tipus... Roland Barnett, en el seu llibre titulat: *los límites de la competencia*, editat a Barcelona per l'editorial Gedisa l'any 2001. Planteja la idea de que l'educació superior i la societat estan associades, però entenent que la relació entre elles pot ser de correspondència o de resistència. Doncs bé, seguint aquest plantejament, podríem dir que si la universitat promou un coneixement basat en aquesta idea d'utilitat que comentàvem, podríem inferir que la institució universitària es basa en la creença de que el món ja està bé com està i que la universitat li ha d'aportar a la societat el què aquesta necessita. Per tant, la relació entre la universitat i la societat seria més de correspondència que de resistència.

Molt interessant... De fet, d'alguna manera, s'ha parlat de tot això en les diferents intervencions... Molt breument, com abordaries l'estudi d'aquest coneixement? És a dir, en què et basaries per avaluar quant útil o no és el coneixement que promou la universitat?

-Bé, doncs d'alguna manera això és quelcom que podria evidenciar mitjançant l'estudi dels processos d'aprenentatge que es porten a terme. Probablement, un ensenyament que articulat al voltant d'un coneixement útil, s'hauria de caracteritzar pel fet de desplaçar la reflexió, la comprensió i el compromís en favor de l'habilitat, el resultat i la tècnica. Aquesta seria una recerca interessant de portar a terme... Fins i tot un procés d'avaluació en aquests termes... Aprofito doncs per animar els nostres oients a plantejar-la...

Doncs ja ho saben... Bé, anem una mica justos de temps i hauríem d'anar acabant...

-D'acord. Per acabar la meva aportació d'avui volia llegir-vos una cita de George Ritzer que justament tracta sobre l'ensenyament i que glossa algunes de les qüestions que avui hem tractat des d'un posicionament inequívoc, radical i desacomplexat. Està extreta del seu llibre titulat: *La McDonalitzación de la sociedad*, editat a Barcelona el 1996 per l'editorial Ariel. Diu: *a los estudiantes se les enseña no sólo a obedecer a la autoridad, sino también a ser receptivos a los procedimientos racionalizados de una enseñanza rutinaria, y a las pruebas objetivas que confirman que han aprendido lo que deberían. Y lo que es mucho más importante, no tiende a premiarse la espontaneidad y la creatividad, que incluso suelen ser reprimidas, lo que ha creado un fenómeno que un experto ha denominado como la educación para la docilidad.*

Josep Lluís Prat. Moltes gràcies...

-A vosaltres, bona nit.

Publicitat i tornem de seguida.

[...]

Ja som aquí, pràcticament per acomiadar-nos perquè no ens queda gaire temps. Però no podem marxar sense abans llegir alguna de les vostres comunicacions. Avui llegirem un correu electrònic que ens envia la Marta de Sants. Diu: *Bona nit amics de la taula rodona. No sé si coneixeu un col·lectiu argentí que s'anomena Situaciones. Es defineixen com un col·lectiu d'investigació militant. Doncs bé, hi ha un dels seus materials que té molt a veure amb algunes de les coses que estàveu comentant fa una estona i m'ha semblat interessant apuntar-ho i donar la referència. El document es diu "Borradores de investigación 02" i parteix d'una trobada entre el mateix col·lectiu i la Comunidad Educativa Creciendo Juntos, una escola que s'organitza al voltant d'un grup docent, de nois/es i de pares/mares amb la voluntat de fer de l'educació un àmbit de llibertat, com diuen ells mateixos. En el text proposen la noció de "conocimiento inútil". Un coneixement que és, com diuen, completament inoperant per a la raó tecnocràtica, mercantil i calculadora; i orientat a la cerca teòrica i pràctica i d'una ètica de la resistència. Podeu trobar més informació al seu web: <http://www.situaciones.org>. Salutacions, Marta.*

Doncs moltes gràcies Marta i la resta de persones que ens heu fet arribar els vostres correus electrònics i SMS. No tenim temps de més. Ens acomiadem fins la propera setmana, que parlarem del canvi climàtic. Gràcies per escoltar-nos i fins la propera setmana.

Formato de citación

Farré, Albert (2007). La Taula Rodona: Universitat, Coneixement i Aprenentatge. *Athenea Digital*, 12, 305-314. Disponible en <http://psicologiasocial.uab.es/athenea/index.php/atheneaDigital/article/view/452>

Este texto está protegido por una licencia [Creative Commons](#).

Usted es libre de copiar, distribuir y comunicar públicamente la obra bajo las siguientes condiciones:

Reconocimiento: Debe reconocer y citar al autor original.

No comercial. No puede utilizar esta obra para fines comerciales.

Sin obras derivadas. No se puede alterar, transformar, o generar una obra derivada a partir de esta obra.

[Resumen de licencia](#)

[Texto completo de la licencia](#)